

О.В. Топоркова, канд. екон. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Т.О. Євлаш, канд. екон. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ДИСТАНЦІЙНИЙ МЕТОД НАВЧАННЯ У ФОРМІ ВЕБІНАРУ

У сфері навчання відчувається розвиток електронного світу, оскільки оптимізуються витрати таких ресурсів, як час і гроші. Така форма навчання, як вебінар набула широкої популярності. Їх умовно можна розділити на групи: підвищення рівня знань та тренування навичок. Навчальні вебінари зазвичай використовуються з метою: показати свою експертність у предметі; продати або просунути послугу (серію тренінгів, консультацій, пакет дисциплін та ін); більше дізнатися про бренд університету.

Під час вибору тематики вебінару необхідно враховувати кілька факторів: повинен вирішувати проблему студентів, бути актуальним і цікавим, викладач повинен володіти практичним досвідом в цій сфері.

Вибирати тему необхідно близьку і цікаву для студентів, оскільки вони хочуть не стільки слухати теорію, скільки отримати практичні поради. Важливо сформулювати заголовок, щоб потенційні учасники розуміли цінність інформації. Підбір слів також відрізняється в залежності від аудиторії.

Найбільша складність під час підготовки – вибір матеріалу (відібрати найважливіше і не поширюватися на інші сфери). Не намагатися в одному вебінарі розкрити тему з усіх сторін: не вистачить часу і є ризик перевантажити студентів; не використовувати багато теорії, оскільки це може бути нудно для аудиторії, яка не розуміє в методиці; додати більше практичних прикладів, розібрати пару кейсів для вирішення проблеми; презентація повинна бути в єдиному стилі, для оформлення краще використовувати картинки. Формат виступу повинен бути різноманітним: опитування, голосування, тести, демонстрація відео, залучення студентів за допомогою питань або завдань. Всі ці засоби допоможуть учасникам періодично переключати увагу з лекції і сприймати потік інформації, а для проведення використовують спеціалізовані форуми і програми.

Вебінар є однією з різновидів онлайн-тренінгу, в ході якого ведучий і аудиторія спілкуються за допомогою різних засобів, передаючи один одному текстові, аудіо- або відеоматеріали. Часто вебінари архівуються і зберігаються для подальшого використання.

Класичним для вебінарів є розподіл ролей «доповідач – слухачі», що зручно для одностороннього навчання, тобто для інформування учасників вишівської освіти. У вебінарах зазвичай має місце асиметричний діалог, тобто така комунікація, в якій одна сторона (викладач) несе відповідальність за навчання в набагато більшому ступені, ніж інша сторона (студент). Результативність вебінару слабо залежить від активності його учасників. Для ефективного навчання необхідно здійснювати контроль якості навчання, що також можна зробити віддалено, за допомогою практичних завдань, контрольних робіт, тестування.

Вебінари як інструмент навчання має свої плюси і мінуси у порівнянні з класичними тренінгами:

1. Плюс – економія коштів (відсутність орендної плати залу, друкованих матеріалів, транспортних витрат); мінус – відсутній факт фізичної присутності поруч інших людей. Відповідно, процес тренування майже неможливий: учасник не відчуває реакції інших людей на свої прояви.

2. Плюс – масштабованість аудиторії (може брати участь необмежена кількість осіб.); мінус – обмежена можливість тренування (неможливо ефективно тренувати очну комунікацію за відсутності такої, втрачається можливість ефективно проводити групові та парні вправи, падає рівень персональної відповідальності, втрачається ефект переживання особистого досвіду, учасники позбавлені можливості моделювати свої стратегії в умовах живого спілкування).

3. Плюс – прямий доступ до допоміжних бібліотек: в процесі навчання студент може відвідати будь-яке сховище даних он-лайн, зазначених у вебінарі. Це також зручно для викладача, який може заздалегідь підготувати необхідні посилання на зовнішні ресурси; мінус – ускладнена робота з особистими якостями (робота з мотивацією, переконаннями). В рамках вебінару це практично не можливо з трьох причин: тренер не може бачити реакцій людини; кількість учасників вебінару може не припускати такої роботи, для учасника немає гарантії конфіденційності).

4. Плюс – легка архівація (може бути збережений, заархівований, розміщений на веб-ресурсі або електронному носії, з матеріалів вебінару цілком можна створити електронний курс); мінус – немає гарантії конфіденційності (одне із завдань тренера – створити «безпечний простір» тренування. Тобто забезпечити для учасників можливість проявлятися будь-яким способом, не боячись, що ця інформація вийде за межі тренувального майданчика (залу). У вебінарі така гарантія завжди під великим питанням).